

Проектът SUPPORTS

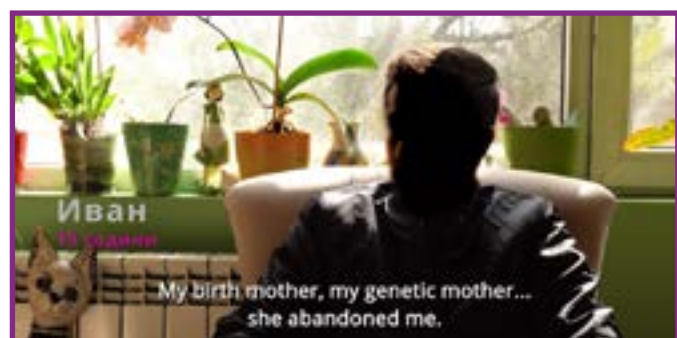

През 2019 година Фондация „П.У.Л.С.“ стартира проект SUPPORTS – Подкрепа за деца и младежи, напускащи институции. Този проект обедини организациите DCI – Италия, CESIS - Португалия и Фондация „П.У.Л.С.“ – България.

България

Основни резултати

- Повече от 70 обучени специалисти от 13 социални услуги в България;
- Над 40 деца от кризисни центрове и социални услуги участваха в обученията и индивидуални занимания;
- Видео “Подкрепа за деца и младежи, пострадали от насилие и живеещи в институции“;

Проектът имаше следните цели:

- Да се повишат компетенциите и уменията на специалистите, работещи в резидентни услуги;
- Да се създаде инструмент за обучение и работа, основан на детски и динамичен мултидисциплинарен подход;
- Да се насърчава участието на децата, настанени в институции, имайки в предвид решенията за техните реални и бъдещи условия;
- Да насърчава обмена на добри практики във всяка страна и сред европейските партньори.

- Видео за младежи от институции;
- “Пътеводител към щастие” – Наръчник за младежи, напускащи социални услуги;
- “Моите права” – Наръчник за деца в институции;
- Лифлети;
- Преведени и адаптирани учебни методики за специалисти и провеждане на уъркшопи с деца.

Всички издания и документи можете да намерите в секция “Библиотека” на сайта на [Фондация “П.У.Л.С.”](#)

Манифест

Гласът на децата

Този манифест е един от резултатите от работата на младите хора, които участват в Консултативния съвет - съставен от млади хора, напуснали услугите за алтернативни грижи в Матосиньос, Португалия, консултиран и допълнен от младежка консултативна група към Фондация “П.У.Л.С.”, България.

Манифестът съдържа най-важните аспекти в процеса на напускане на грижите и преход към зряла възраст и живот в обществото.

Създаден е през април 2021 г.

[Прочетете и разпечатайте Манифеста](#)

Външна оценка

Оценка на проекта SUPPORTS

Екипът на проекта подхожда изключително критично по отношение на качеството на реализираните програми и дейности. Вярваме, че всички ние сме дали най-доброто от себе си в ситуацията, в която бяхме. За нас беше важно да получим и външен, независим поглед върху постигнатите резултати от проект SUPPORTS. Затова се обърнахме към Сдружение “Орион” и Милена Статева.

“Бъдещите проекти и инициативи на този консорциум (а вероятно и неговото разширяване) притежават огромен потенциал с невероятна сила да достиг-

нат до същността на проблемите, предизвикателствата и пречките, които възпрепятстват адекватната реформа на институциите за грижи не само на национално, но и на европейско и по-широко равнище. ... Консорциумът и натрупаните от него опит и резултати могат да се считат за врящ котел за идеи за следващите години и дори десетилетия. Горещо съветвам читателите на този бюлетин да обърнат внимание на резултатите от проекта и да следят това пространство за бъдещи знания, прозрения и разбиране.”

[Прочетете оценката онлайн](#)

Над 100 специалисти от три държави

Конференцията

На 29 април 2021 г. Фондация "П.У.Л.С." проведе онлайн финална международна конференция по проект "SUPPORTS – подпомагане на децата в деликатната фаза между юношеството и зрелостта, докато напускат заведенията за алтернативна грижа".

Повече от 100 специалисти от три европейски държави - България, Италия, Португалия, излъчване на живо, превод на 4 езика, панелисти от 4 държави. Основен фокус бе поставен върху правата на децата, живеещи в институции, както и подготовката им за напускане на институцията и създаване на план за бъдещия им живот (Life project).

Партньорите споделиха за целите, дейностите и постигнатите резултати в двугодишния международен проект, както и за срещнатите предизвикателства, свързани с пандемия от COVID-19.

Технически партньор на събитието беше StreamEvent.bg

Събитието откри председателят на Фондация "П.У.Л.С." г-жа **Екатерина Велева**, която приветства участващите в конференцията и изказа специални благодарности.

"Проектът "SUPPORTS" е проект, който за две години със своите дейности даде един ценен подарък за всички. Подарък от творчество. С проекта подкрепихме деца и младежи в деликатната фаза между юношеството и зрелостта, които напускат заведенията за алтернативна грижа. Благодарна съм на своите партньори от Португалия, които са в основата на проекта и са основна движеща сила в него. С благодарност към Европейската комисия за това, че повярва и финансира проекта.

Благодаря на всички, партньори, които изпълняваха целите на проекта. Благодаря и на всички деца и младежи, които отвориха сърцата си за нас, довериха ни се и участваха. Тези деца бяха основна движеща сила, експерти, споделящи тихо с нас, за да стане животът им и света по-добър. Проектът изпълни максимално целите си, като даде глас на децата, както и даде на нас, възрастните, възможност не само да знаем техните права, но и да ги чуваме".

Ключова цел на проекта бе да повиши капацитета на специалистите, които работят с деца в резидентна грижа и да прилагат в своята работа подход, основан на правата на децата.

“Това, което опитахме да постигнем с обученията в системата на закрила, на институциите и по отношение на самите деца, бе утвърждаване на Конвенцията на ООН за правата на детето като основен инструмент за преход от резидентна грижа към самостоятелен живот. Всички ние сме съгласни с ценностите, които присъстват в Конвенцията. Подходът ни е изключително далеч от принципите, включително и тези за недискриминация. Въпреки че на хартия законодателството ни много се приближава, действителността е различна. Би следвало да бъдат създадени условия за бъдещето на децата. Проектът даде възможност за приведем Конвенцията за правата на детето с конкретни действия, за да се постигне устойчивост на мерките.”

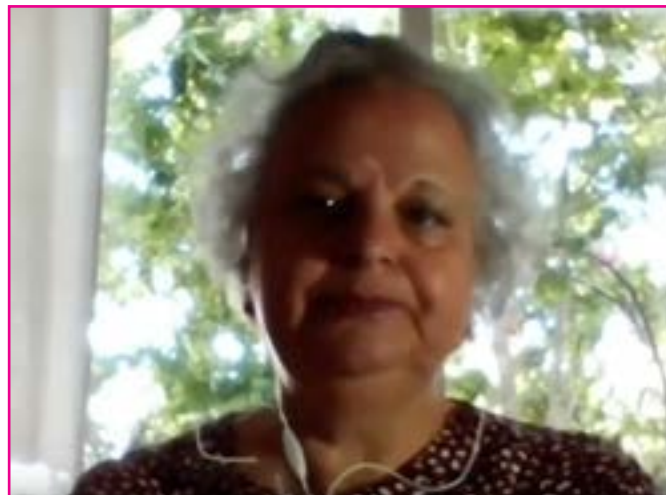
Пипо Костела (Pippo Costella)

*Директор на Defence for Children
International Italy*

Ана Кардозо (Ana Cardoso),
Координатор на CESIS – Португалия,
личността, вдъхновила проекта, сподели
с участниците в конференцията един
вдъхновяващ цитат на Мендес (2009):

“Всеки млад човек се нуждае от продължаваща помощ, за да осъществи плавен преход към зрелостта. Всеки добър родител продължава да дава любов и подкрепа на деца си далеч след 18-тата година, като им осигурява възможно най-добрия старт в живота. Изискванията ни по отношение на младежите в алтернативна грижа не трябва да бъдат по ниски”.

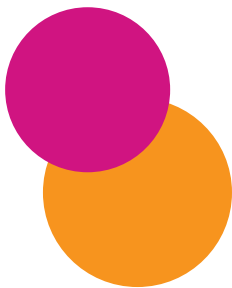
Г-жа Кордозо изтъкна, че напускането на услугата е не само специален откъслечен момент, а трябва да се разглежда като процес, започващ от момента, в който детето постъпва в резидентна грижа - важен елемент от работата. Тя сподели за необходимостта от създаване на план за бъдещето, план за живота (Life project), който цели да подпомага детето за напускане на резидентната грижа.

“За да бъде изготвен такъв план, ние трябва да се вслушваме в децата и така да го изготвяме, с участието на самите деца - с техния живот, с тяхната история от преди попадане в резидентна услуга.”

Акцент върху Life Project бе поставен и от **Жоана Сердейра (Joana Cerdeira)** от Националната комисия за насърчаване на правата и защита на децата и младежите:

“Още от самото постъпване на децата в резидентна грижа се цели да се гарантира тяхното активно участие, включително чрез осигуряване на достъп до информация, насърчава се това децата да бъдат отговорни. Децата питат колко ще останат тук, къде ще отидат. Проектът “Живот” им помага да преминат в една независима зрялост. Чрез Проекта “Живот” се развиват умения за независим живот, които позволяват на децата да се чувстват сигурни и спокойни след напускане. Важно е мобилизиране на местната общност, за да се организира мрежа, която да подкрепя децата.”

Специални гости на събитието бяха Велина Тодорова, заместник – председател на Комитета на ООН по правата на детето, както и г-жа Марта Кульон (Marta Kuljon), Служител по политиките в екипа за правата на децата, Европейска комисия.

“Темата е една от най-широките и обсъжда и в тези дебати участват както органи на гражданското общество, така и правителството. Мнението на децата не е част от тези дебати. Проектът поставя на структурно ниво правата на децата и тяхното участие. Вярваме в разнообразието така, както са разнообразни нуждите на децата. Деца с особени потребности - например деца мигранти, жертви на тежко семейно насилие, прехвърляни от приемни

семейства. Тези деца предпочитат среда най-близка до семейната. За нас тази алтернатива трябва да остане, като разчитаме на висококачествена грижа, квалифицирани професионалисти, участие на деца посредством тяхното активно участие и защита на техните права. Тези деца имат право на добро образование, на здравни грижи, на правосъдие и на активно участие.”

Велина Тодорова

Заместник – председател на Комитета на ООН по правата на детето.

Г-жа **Марта Кульон (Martha Kuljon)**, от свое име и от името на Европейската комисия на свой ред подчерта важността от това децата и младежите да участват активно в процесите, касаещи вземането на ключови решения за тяхното бъдеще – право, силно застъпено във всеобхватна стратегия на ЕС за правата на детето.

“Децата в резидентна грижа в много случаи се ползват от това право по много разпокъсан начин. Често са лишени от механизмите, позволяващи участието - например нямат достъп до компютри,

до интернет. Разпокъсано е и понеже понякога децата формално се канят, но отзивите им не биват отчитани при създаването на политики. Европейската комисия създаде европейска платформа за участие на деца на ниво ЕС. За да се увеличи участието сме предвидили превеждане на документи, касаещи децата на достъпен език. Увеличаване на участието в училищна среда. Едно от децата от Словения каза следното: Това, че живеем в услуга не значи нищо за нас - освен че имаме опит в живота.” Това, че детето има определена история просто означава, че детето има определен опит.”

Правото на детето да бъде изслушвано е регламентирано в член 12 на Конвенцията на ООН за правата на детето, който гласи, че всяко дете има право да изрази своето мнение по всички въпроси, които го засягат.

“Правото на глас може да даде на тези деца възможността да бъдат активни участници, вместо да бъдат в жертвена позиция, където другите да вземат решения за тях. Участието на детето е един от основните принципи на Конвенцията за правата на детето, която твърди, че децата и младежите имат правото свободно да изразяват своите възгледи, а възрастните имат задължението да се вслушват в мнението на децата и да улесняват тяхното участие във всички засягащи въпроси”,

Екатерина Велева.

Сред най-важните и емоционално наситени моменти на конференцията бе именно Гласът на младите хора, които са или са били в резидентна грижа, изразен и представен по различен начин от различните партньори.

В рамките на проекта деца и младежи изразиха своето експертно мнение и стъпките, които всички експерти и институции на регионално, национално и международно ниво би следвало да предприемат, за да бъдат защитени максимално техните права и те да имат пълноценен живот в алтернативната грижа, даващ им необходимия опит, за да продължат живота си като пълноценни възрастни.

Милена Статева, външен оценител на проекта: *“Налице е конкретна методика, която има две силни страни – дава се глас на децата и възможност какво ще се случи с тях след напускане на услугата. Всичко това ще бъдат задачи на нашата оценка, за да можем да се получим от тази програма и нейното изпълнение, така че да бъде споделена и прилагана.”*

“Хората, които работят с нас, трябва да познават нас, да познават добре работата си, за да ни помогнат да преодолеем трудностите ни. Много ми харесва, когато възрастните ни изслушват, показват, че разбират миналото ни, когато ни разясняват правата ни, когато заедно избираме къде да живеем. Знаем, че винаги ще се допитат до нас. Помагат ни.”, Сидалия Магалхаес, участник в Младежки консултативен съвет, Португалия

„Помислете за деца, които живеят на място, което не чувстват като свое място. Те не знаят къде се намира,... Възпитателят си отива и ти трябва да започнеш нов процес”, младеж напуснал алтернативна грижа, участник във Фокус група в Италия.

Манифестът на децата отрази по един силно емоционален начин какво според тях е важно да се промени, за да почувстват независимия си живот. Той показва много ясно какво е нужно, за да могат децата да преминат към независим живот и какви стъпки би следвало да предприемат всички ангажирани с работата с деца - професионалисти и институции - в тази посока.

Съчетавайки своите умения, опитности и експертиза, през последните две години партньорите по проект SUPPORTS заедно успяха да направят няколко малки стъпки, които да доведат до един голям скок в решаването на проблема, свързан с подпомагането на децата в деликатната фаза между юношеството и зрелостта, докато напускат заведението за алтернативна грижа.

В рамките на тези две години бяха сензитивирани социални работници, работещи в институции от резидентен тип. Бе създаден инструмент, базиран на дете-центриран и мултидисциплинарен модел за работа и десетки деца откриха подкрепа за овластяване, следвайки техните индивидуални потребности и възможности. Това са основните и най-важни успехи от проекта - подкрепата на младежите от техните значими възрастни.

В рамките на SUPPORTS партньорите от България, Италия и Португалия създадоха редица информационни и сензитивиращи материали, насочени към деца и младежи, живеещи в резидентни услуги, както и насоки за работа и обучение на специалисти, работещи в резидентни услуги.

Въпреки пандемията от COVID-19 екипът на проекта успя да се адаптира и продължи своята важна работа в подкрепа на децата и младежите, живеещи в институции.

Как да се подготвиш за самостоятелен живот?

Обади ни се!

SUPP^{ORTS}

Подпомагане на децата в деликатната фаза между юношеството и зрелостта, докато напускат алтернативна грижа.

Проектът се координира от Фондация “П.УЛ.С.” и включва партньорство на 3 държави от ЕС - България, Португалия и Италия, които се обединяват в посока създаване на всеобхватни грижи за деца, напускащи институции от резидентен тип.

Съфинансиран от Европейския съюз.

Тази публикация е създадена с финансовата подкрепа на Програмата “Права, равенство, гражданство” на Европейския съюз. Съдържанието на тази публикация е единствено отговорност на нейния автор и по никакъв начин не може да се приеме, че отразява вижданията на Европейската комисия.

Ако имаш нужда от повече информация за твоите права като дете, можеш да се обърнеш към Фондация “П.УЛ.С.”:

Тел: (+359 76) 60 10 10
Тел: (+359 76) 60 33 60
pulse.women@gmail.com

БЪЛГАРИЯ
Фондация “П.УЛ.С.”
www.pulsfoundation.org

ИТАЛИЯ
Defence for Children
International Italia
www.defenceforchildren.it

ПОРТУГАЛИЯ
CESIS
www.cesis.org